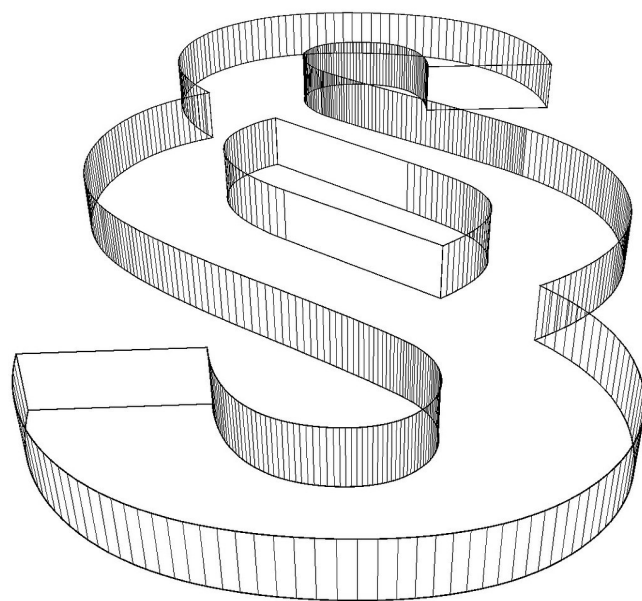


Hogyan alapítsunk egyesületet?

Kisokos



2023



MMAA.HU MEGÚJULÓ MAGYARORSZÁGÉRT ALAPÍTVÁNY

„Az egyesülési jog **mindenkit megillető alapvető szabadságjog**, amelynek alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy másokkal szervezeteket, illetve közösségeket hozzon létre vagy azokhoz csatlakozzon. Az egyesülési jog alapján a természetes személyek, valamint tevékenységük célja és alapítói szándéka szerint a jogi személyek, valamint ezek jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetei szervezeteket hozhatnak létre és működtethetnek. Az egyesülési jog gyakorlása nem sértheti az Alaptörvény C) cikk (2) bekezdését, nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével. Az egyesülési jog alapján szervezet minden olyan tevékenység végzése céljából alapítható, amely összhangban áll az Alaptörvénnyel, és amelyet törvény nem tilt. Az egyesülési jog alapján fegyveres szervezet nem hozható létre, valamint törvény alapján kizárólag állami szerv saját hatáskörében ellátható közfeladat megvalósítására irányuló tevékenység nem végezhető.”

[Civil tv. 3. § 1-5.]

Az egyesület az egyesülési jog alapján létrehozott szervezet [Civil tv. 4. § 1.], mely a tagok közös, tartós, **alapszabályban meghatározott céljának** folyamatos megvalósítására létesített, **nyilvántartott tagsággal rendelkező jogi személy** [Ptk. 3:63. § 1.]. Az egyesület az egyesületi cél megvalósításával közvetlenül összefüggő **gazdasági tevékenység** végzésére jogosult. Az egyesület vagyonát céljának megfelelően használhatja, vagyonát nem oszthatja fel tagjai között, és a tagok részére nyereséget nem juttathat. Az egyesület tartozásaiért az egyesület maga felel, alapítói, tagjai nem [Civil tv. 17. § 2.]. Bejegyzését követően az Egyesület jogi személlyé válik, tehát önállóan jogokat szerezhetsz és kötelezettségeket vállalhat, így más egyesület vagy az egyesülési jog alapján létrehozott szervezet alapítójává, tagjává is válhat, az azokra vonatkozó jogszabályok figyelembevételével.

Nem minősül egyesületnek a természetes személyeknek az egyesülési jog alapján létrehozott olyan közössége, amelynek működése nem rendszeres, vagy nincs nyilvántartott tagsága vagy az egyesületre vonatkozó rendelkezésekben meghatározott szervezete. [Civil t. 5. §] Más az egyesülési jog alapján létrehozott szervezeti formákra, így a **szövetségre**, a **pártra**, a **szakszervezetre**, továbbá a külön törvény hatálya alá tartozó tevékenységet végző egyesületekre törvény az egyesületre vonatkozó rendelkezésektől eltérő szabályokat állapíthat meg.

Ez a kisokos azok számára kíván útmutatóként szolgálni, akik egyesület alapítására vállalkoznak.

Jogi segítség:

dr. Csomós Lilla Annamária ügyvéd
(KASZ: 36058537)

+36 20 964 6960

csomos.lilladr@gmail.com

„Minden egyesület saját maga rendelkezik nevével, címerével, logójával és minden a nevéhez kapcsolódó joggal, különös tekintettel a hirdetési, reklám és a tevékenység televíziós, rádiós valamint egyéb elektronikus technikákkal történő közvetítésével kapcsolatos jogokra.” [Civil tv. 8. § 1.]

Az egyesület szervei:

Közgyűlés: Az Egyesület döntéshozó szerve, amely évente legalább 1 alkalommal köteles ülést tartani. Ez a minimálisan 1 alkalom az éves beszámoló elfogadása kell, hogy legyen. A közgyűlés összehívása, a megismételt közgyűlés szabályait, a napirend közlésének szabályait az alapszabály rendezi, a Ptk. rendelkezések szerint. Az Egyesület közgyűlése nem nyilvános, azon a tagokon, az ügyvezetésen kívül csak a meghívottak vagy az alapszabály szerinti tanácskozási joggal rendelkező személyek vehetnek részt (pl. könyvelő stb.).

Elnökség: Az Egyesület ügyvezetését elláthatja elnökség vagy az ügyvezető. Az elnökség választása esetén annak legalább 3 tagúnak kell lennie. Az elnökség tagjai lehetnek az Egyesület tagjai vagy ha az Alapszabály erre lehetőséget ad, akkor nem egyesületi tagok is lehetnek elnökségi tagok. Azonban a nem egyesületi elnökségi tagok létszáma nem haladhatja meg a teljes elnökség egyharmadát. A vezető tisztségviselők legfeljebb 5 évre választhatók meg.

Titkár: Nem kötelező, de javasolt vezető tisztségviselőnek minősülő titkár megválasztása. A titkár végzi az elnököt, elnökséget segítő munkákat.

Felügyelőbizottság: Választása csak akkor kötelező, ha az Egyesület tagjainak több, mint a fele nem természetes személy vagy ha a taglétszám a száz főt meghaladja.

Az alapszabály:

Az alapszabály legfontosabb része az **Egyesület céljának és a célok megvalósulása érdekében végezni kívánt alapcél szerinti tevékenység** pontos meghatározása. Ezt nagyon alaposan meg kell fogalmazni, mivel ezen változtatni a működés során nem lehet, vagy csak nagyon nehéz jogi eljárás eredményeképpen. A Ptk. alapján, **ha az Egyesület megvalósította a célját** vagy új célt nem határoztak meg akkor az Egyesület jogutód nélkül megszűnik. Azaz egy nem megfelelő egyesületi cél meghatározása, vagy annak sikertelen módosítása az Egyesület jogutód nélküli megszüntetéséhez vezethet. Az alapszabályt mindig az egyesület céljának figyelembevételével kell értelmezni. [Ptk. 3:71. § 1-2.]

A jogi személy létesítő okiratának általános **kötelező tartalmi elemein túl** az egyesület alapszabályában meg kell határozni

- a. a **tagok jogait** és kötelezettségeit; itt kerülnek meghatározásra azok a feltételek is, amelyek mellett a tagok kizárhatók, egyébként egyoldalú nyilatkozattal kiléphetnek az Egyesületből;
- b. az egyesület szerveit és azok hatáskörét, továbbá a tagokra, a vezető tisztségviselőkre és a felügyelőbizottsági tagokra vonatkozó kizáró és összeférhetetlenségi szabályokat;
- c. a jogszabályt, az alapszabályt vagy az egyesületi határozatot sértő vagy az egyesület céljával összeegyezhetetlen tagi magatartás esetén alkalmazható jogkövetkezményeket és a taggal szembeni eljárás szabályait vagy mindezeknek a mellőzését;
- d. a közgyűlés összehívásának és lebonyolításának, a közgyűlés helye meghatározásának, a közgyűlési meghívó tartalmának, a napirendnek, a közgyűlés tisztségviselőinek, a levezető elnöknek, a szavazatszámológó megválasztásának, a határozatképességnek, a szavazásnak, a jegyzőkönyvvezetésnek, valamint a határozatok kihirdetésének szabályait; és
- e. a szavazati jog gyakorlásának feltételeit.

Az alapítás feltételei:

- ♦ Az egyesület létrehozásához alapszabály elfogadása, az alapszabály elfogadásához legalább tíz személy egybehangzó akaratnyilatkozata szükséges. [Ptk. 3:64 §] Hasznos gondoskodni arról, hogy az alapító tagok és későbbi tagság létszáma meghaladja a tíz főt, hiszen tíz fő alapító esetén egy tag akadályoztatása is megghiúsíthatja az alapító közgyűlés megvalósulását, tíz fős tagság esetén pedig ha egy tag kilép vagy elhunyt, akkor haladéktalanul új tag belépéséről kell gondoskodni, hiszen a tagság nem örökölhető és nem csökkenhet 10 fő alá.
- ♦ Az alapító lehet természetes személy és nem természetes személy (azaz gazdasági társaság, más egyesület, alapítvány stb.) Mivel a Polgári törvénykönyv nem természetes személyként határozza meg az alapítók ezen körének fogalmát és nem gazdasági társaság vagy gazdálkodó szervezetként, (ezeket a fogalmakat a Ptk. és más jogszabályok pontosan meghatározzák) ezért ezen alapítói kör igen széles. (Kétség esetén érdemes ügyvéd tanácsát, segítségét kérni.)
- ♦ A gördülékeny bejegyzéshez és későbbi zavartalan működéshez egyaránt javasolt ügyvéd és könyvelő segítségét igénybe venni. Tekintettel arra, hogy a bankszámlavezetés, a könyvelő és az ügyvédi munka is pénzbe kerül, ezért az Egyesület megalapításánál célszerű induló tagi befizetéssel vagy egyéb formában az induló Egyesület számára annyi pénzeszközt biztosítani, amely ezeknek a megfizetésére fedezetet nyújt.

Az Egyesület nevét alaposan ki kell választani. Hasonló vagy azonos hangzású egyesületi név nem kerülhet bejegyzésre. Idegen nyelvű név esetében, ha annak bejegyzését kérjük, akkor annak bejegyzéséhez fordítást kell a bejegyzéshez becsatolnunk.

Az alapításhoz szükséges okiratok:

- ♦ alapszabály,
- ♦ székhelynyilatkozat, jogcím megjelöléssel, pl.: bérlet, szívességi használat stb.),
- ♦ elnök, elnökség, titkár (összeférhetetlenségre és eltiltásra is kiterjedő) elfogadó nyilatkozata: az elnöknek (és az adminisztrációt végző és megválasztható titkárnak is meg kell felelnie a Ptk. vezető tisztségviselőkre vonatkozó rendelkezéseinek [Ptk. 3:22 §, Btk. 61. § (2) i) pont]
- ♦ tagok belépési nyilatkozatai azzal, hogy elfogadják az alapszabály és a hatályos szabályzatok rendelkezéseit és kötelezettséget vállalnak az egyesületi célok megvalósítása érdekében történő közreműködésre és ha van a tagdíj megfizetésére. (új belépő tagoknál is minden esetben ki kell tölteni; az új belépő tagokról a közgyűlés dönt);
- ♦ alakuló közgyűlési jegyzőkönyv,
- ♦ közgyűlési jelenléti ív,
- ♦ ha az alapító egyesületi tagok a működési költség biztosítására már az induláskor tagdíjat fizetnek be, annak rendelkezésre bocsátásának dokumentuma;
- ♦ közgyűlési meghatalmazás az elnök részére a bejegyzés okiratainak törvényszéki beadására, ha nem ügyvéd jár el a bejegyzési eljárásban.

Az Egyesületnek rendelkeznie kell egy **kapcsolattartási email-címmel**, amit be is kell jegyeztetni a civil szervezeti névjegyzékbe. Ezen fog az Egyesület hivatalos értesítéseket kapni és ez lesz az Egyesület cégkapujához tartozó email-cím is. Az Egyesület adószámot, KSH számot a bejegyzésével egyidejűleg kap a NAV-tól és a KSH-tól. Az adószám és a bejegyző határozat és bejegyzés okiratainak birtokában kell az Egyesületnek **bankszámlát nyitnia** és könyvelőt választania. Az önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselőnek **alírási címpéldányt** is kell közjegyzővel csináltatnia. Ezt kiválthatja az ügyvédi aláírás-minta is, de kizárólag csak akkor, ha az az alapítási okiratokat ügyvéd készítette és ő is adja be bejegyzésre a Törvényszékre. Dönthet a közgyűlés úgy is, hogy pl. az elnökség 2 tagja rendelkezik együttes képviseleti joggal, ez azonban nehézkessé is teheti az Egyesület működését.

Iratminta: A www.birosag.hu internetes oldalon megtalálhatók a civil szervezeti nyomtatványok és iratminták, így egy alapszabály minta és az alakuló közgyűléshez szükséges iratok is. Az iratminták elsősorban arra szolgálnak, hogy iránymutatást adjanak arra nézve, hogy mik azok a kötelező alap rendelkezések, amelyeknek az okiratokban benne kell lennie, ezek az iratminták azonban olyan belső működési részletszabályokat nem fognak rendezni, amelyek a folyamatos működés során problémát okozhatnak, illetve amelyeknek az utólagos rendezésére már nehezen van csak lehetőség. Ha csak az a cél, hogy rövid időn belül be legyen jegyezve egy Egyesület, akkor akár használhatók is az ott található alapszabályi és egyéb iratminták, ha azonban egy hosszabb távon működő Egyesület megalapítása a cél, akkor érdemes jogi segítséget igénybe venni.

Beadás: A bejegyzési kérelmet a székhely szerint illetékes Törvényszékhez kell megfelelő egyéb bejegyzési okiratokkal együttesen benyújtani, ami szintén a www.birosag.hu oldalról tölthető le. Vidéki illetékes Törvényszék esetében a hivatali átfutási idő, és ezzel a bejegyzés gyorsabb lehet. A hatályos törvényi rendelkezések alapján a jogi képviselő nélkül eljáró egyesületi elnök papír alapon is beadhatja a székhely szerinti illetékes Törvényszékre az alapítás okiratait bejegyzésre. Jelenleg a beadási határidő az alakuló közgyűlés napját követő 60 nap. A határidő jogvesztő. A 61. napon beadott bejegyzési kérelem elutasításra fog kerülni.

Hivatkozott jogszabályok:

- ♦ **Polgári törvénykönyv (Ptk.):** 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- ♦ **Civil törvény (Civil tv.):** 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról
- ♦ **Civil eljárási törvény (Cnyt.):** 2011. évi CLXXXI. törvény a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról

Vigyázat! 2023. július 1. napján hatályba lép a 2021. évi XCII törvény, a jogi személyek nyilvántartásáról, ami jelentősen nehezíteni fogja a papír alapú beadásokat, mivel a törvény alapján az e-ügyintézés szabályaira kell minden esetben áttérnie még a jogi képviselő nélkül eljáró elnöknek is. Kizárólag akkor nem, ha az elektronikus kapcsolattartás számára aránytalan megterhelést jelent, aminek indokoltságáról azonban a Törvényszék fog dönteni.

Eredeti szöveg: dr. Csomós Lilla Annamária

Szerkesztés, tördelés, grafikai terv: Somogyi-Rosenfeld Péter

A „Hogyan alapítsunk egyesületet kisokos” felelős kiadója a
Megújuló Magyarországért Alapítvány, 2023.

